

Protokół
z posiedzenia Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
i Konferencji Episkopatu Polski
Warszawa, 11 grudnia 2018 r., Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski

W posiedzeniu uczestniczyli:

Strona Kościelna:

1. **Abp Sławoj Leszek GŁÓDŹ**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Metropolita Gdański
2. **Kard. Kazimierz NYCZ**, Metropolita Warszawski
3. **Abp Wojciech POLAK**, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski
4. **Abp Andrzej DZIĘGA**, Metropolita Szczecińsko-Kamieński
5. **Abp Marek JĘDRASZEWSKI**, Metropolita Krakowski
6. **Bp Artur G. MIZIŃSKI**, Sekretarz Generalny KEP
oraz:
7. **Ks. Piotr KROCZEK**, Kościelny Inspektor Ochrony Danych
8. **Ks. Przemysław DRĄG**, Dyrektor Krajowego Ośrodka Duszpasterstwa Rodzin
9. **Ks. Paweł RYTEL-ANDRIANIK**, Rzecznik KEP
10. **Ks. Dariusz KONIECZNY**, Kierownik Biura Sekretariatu KEP
11. **S. Katarzyna WIĘCEK FMA**, Referent prawny Sekretariatu KEP

Strona Rządowa:

1. **Pan Joachim BRUDZIŃSKI**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
2. **Pan Paweł SZEFERNAKER**, Sekretarz Stanu w MSWiA
3. **Pani Elżbieta RAFALSKA**, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
4. **Pan Jarosław SELLIN**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zastępstwie Pana **Piotra Glińskiego**, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wiceprezesa RM
5. **Pan Maciej KOPEĆ**, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej w zastępstwie Pani **Anny Zalewskiej**, Ministra Edukacji Narodowej
oraz:
6. **Pan Marek ZAGÓRSKI**, Minister Cyfryzacji
7. **Pani Edyta BIELAK-JOMAA**, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
8. **Pan Zbigniew ZIOBRO**, Minister Sprawiedliwości
9. **Pan Łukasz SZUMOWSKI**, Minister Zdrowia
10. **Pan Marcin SŁAWECKI**, zastępujący Szefa Gabinetu Politycznego Ministra Sprawiedliwości
11. **Pan Andrzej RUDLICKI**, Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych w MSWiA
12. **Pani Małgorzata WOŹNIAK**, Dyrektor Departamentu Komunikacji Społecznej w MSWiA

- 13. Pani Teresa KARCZMAREK**, Zastępca Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych w MSWiA
- 14. Pani Monika PISZCZ-CZAPLA**, Naczelnik Wydziału Regulacji Prawnych w Departamencie Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych w MSWiA.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 14.00.

W trakcie posiedzenia Komisji Wspólnej zostały omówione następujące kwestie:

1. Zagadnienia dotyczące systemu edukacji: wybór przedmiotu religia-etyka; „gender” w programach nauczania; jednolitość stanowisk kuratorów oświaty w niestandardowych kwestiach (np. „tęczowy piątek”).
2. Współpraca Kościoła i Państwa w zakresie ochrony danych osobowych.
3. Ochrona życia.
4. Oficjalne statystyki dotyczące osób duchownych skazanych za pedofilię.

Przebieg obrad

Abp Sławoj Leszek Głódz, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Metropolita Gdański, rozpoczynając posiedzenie przywitał uczestników i przedstawił członków strony kościelnej.

Pan Joachim Brudziński, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, podziękował abp. Głódziowi za wprowadzenie w obrady i wyraził zadowolenie, że spotkanie to odbywa się w szczególnym i wyjątkowym roku, w którym obchodzone jest 100-lecie odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą. Pan Minister przedstawił uczestników strony rządowej.

Abp Sławoj Leszek Głódz zapowiedział pierwszy punkt obrad dotyczący systemu edukacji i poprosił o zabranie głosu Kard. Kazimierza Nycza.

Kard. Kazimierz Nycz, Metropolita Warszawski, zwrócił uwagę na problem, który dotyczy zarówno Kościoła, jak i Państwa, mianowicie możliwości dokonywania wyboru przedmiotu szkolnego jakim jest religia i etyka. Na ten temat była już podejmowana dyskusja w roku 1990 oraz 1992. W rozporządzeniu z kwietnia 1992 roku wprowadzono zapis: religia, etyka albo nic. Pozostawienie trzeciej opcji jest wyraźnym sygnałem dla młodych ludzi, że można poprzestać na wyborze „nic” i tak w praktyce się dzieje. Obecnie sprawa się skomplikowała jeszcze bardziej, ponieważ uczeń ma możliwość wyboru czwartego wariantu, mianowicie uczęszczania na oba przedmioty. Istnieją takie przypadki, że uczeń życzy sobie od szkoły, by mógł chodzić zarówno na religię, jak i na etykę. Realizacja takiego systemu nauczania jest trudna dla dyrektora szkoły ze względów organizacyjnych. Postulat strony kościelnej, zgłaszany już od ponad dwudziestu lat, jest taki, by zostawić alternatywę wyboru: religia albo etyka. Wybór z obecnym „nic” nie jest wychowawczy. Trzeba zaznaczyć, że przedmiot natury etyczno-religijnej czy etyczno-filozoficznej, jakkolwiek zostanie wybrany, jest dla całości wychowania bardzo ważny.

Kard. Kazimierz Nycz zwrócił również uwagę na drugą sprawę, która pojawiła się jako nowe zjawisko, w tym roku szczególnie nasilone, mianowicie redukowanie godzin lekcji religii do jednej tygodniowo. W rozporządzeniu zapisane jest, że szkoła organizuje dwie godziny religii w tygodniu na wszystkich poziomach edukacji. W wyjątkowych przypadkach, na przykład

pewnych trudności przejściowych w szkole, w porozumieniu z ordynariuszem, może być ten obowiązek zniesiony do jednej godziny w tygodniu. Obecnie pojawia się inna przyczyna, jaką jest brak miejsca w szkołach. Aby nie wprowadzać dwuzmianowego systemu nauczania, próbuje się ograniczać z tego powodu naukę religii do jednej godziny tygodniowo. Problem może się nasilić w przyszłym roku w liceach, kiedy nałożą się dwie klasy. Nasuwają się dwa sposoby rozwiązania tej sytuacji. Pierwszy to możliwość wynajmowania szkole przez proboszczów sal lekcyjnych przy parafii. Drugi sposób to zastosowanie odpowiednich rozwiązań przy podejmowaniu rozmów w sprawie rozporządzenia.

Trzecia kwestia, którą poruszył Ksiądz Kardynał to sugestia, która płynie ze szkół z diecezji, dotycząca lepszej kontroli tego, co dzieje się w szkołach, jeśli chodzi o pewne działania, które próbują wprowadzać „genderowe” programy, na przykład „tęczowy piątek”. Ważne, by w tym zakresie była jednolita postawa tych, którzy wydają zgodę, mianowicie kuratorów czy dyrektorów szkół.

Pan Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, odnosząc się do pierwszego punktu, przypomniał wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2009 roku, w którym stwierdzono, że nikt nie może podlegać przymusowi, który stanowiłby zamach na jego wolność, przyjmowanie wyznania albo przekonań według własnego wyboru. Stąd taka konstrukcja, która mówi o wyborze nauki religii lub etyki, lub żadnego z nich, lub dwóch tych przedmiotów jednocześnie. Problem wydaje się szerszy. Zmiany, które wprowadzono poprzednio, mówią o pewnym sposobie tworzenia podstawy programowej, programów nauczania i oceniania. One inaczej wyglądają w przypadku religii i etyki. Gdyby chciało się to ujednoczyć czy wprowadzić jako przedmiot obowiązkowy, to trzeba by zobaczyć jak to wygląda w przypadku innych przedmiotów obowiązkowych. W przypadku przedmiotów obowiązkowych, ocenia się i klasyfikuje na podstawie podstawy programowej czy postępów, jakie czyni uczeń. Natomiast w przypadku religii o tym, w jaki sposób religia jest nauczana, mówi czwarty paragraf rozporządzenia: „nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwie Kościoły i inne związki”. Ta formuła jest inna w przypadku religii i pozostałych przedmiotów, których ocenianie, klasyfikowanie i nauczanie odbywa się według zasad ustalonych przez ministra w drodze rozporządzenia. Pojawia się tutaj inna dyskusja, dotycząca tego, w jaki sposób, kto i na jakiej zasadzie tworzy przedmiot, który jest obowiązkowy oraz jak odbywa się ocenianie i klasyfikowanie. Trzeba zastanowić się nad konsekwencjami, wynikającymi z całości przepisów oświatowych. Problem dwóch godzin religii pojawiał się już w dyskusjach. Trudno powiedzieć, czy ktoś szuka jedynie pretekstu, by ograniczyć liczbę godzin religii w szkole, czy jest to faktyczny problem. Nie wydaje się jednak, by zmieniając samo rozporządzenie, czy to w paragrafie czwartym, gdzie jest napisane, jak odbywa się nauczanie, czy w paragrafie dziewiątym, gdzie jest mowa o ocenianiu i klasyfikowaniu, lub ujednoczając ustawę o systemie oświaty, można by skutecznie rozwiązać ten problem.

Kard. Kazimierz Nycz stwierdził, że to nie w decyzji Trybunału leży istota problemu, tylko w kwestii uznania religii jako przedmiotu nadobowiązkowego. Ważne jest, by wprowadzić taki zapis, który by mówił, że religia katolicka, ewangelicka czy inna, czy też etyka jako taka, nie jest obligatoryjna, ale przedmiot natury etyczno-moralnej, etyczno-religijnej, jako taki jest obligatoryjny. Tylko w ten sposób można to rozwiązać i wyprowadzić praktyczne wnioski. Natomiast jeśli chodzi o dwie godziny religii czy jedną, to trzeba określić konkretne kryteria. Można przyjąć, rozumiejąc przejściowe trudności szkoły, wynikające z reformy, że w takich wypadkach może być czasowo dopuszczona jedna godzina. Jeżeli natomiast pozostawi się dobrowolność i każdy będzie postępował inaczej, to wtedy będzie funkcjonowała w tej dziedzinie zupełnie różna praktyka.

Min. Joachim Brudziński kończąc to zagadnienie zaproponował opracowanie wspólnego stanowiska w tej sprawie.

Bp Artur G. Miziński, Sekretarz Generalny KEP, wprowadzając w temat o współpracy Państwa i Kościoła w zakresie ochrony danych osobowych, przypomniał, że 30 kwietnia 2018 r. wszedł w życie „Dekret ogólny w sprawie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych w Kościele katolickim”, który dostosował zasady chroniące dane osobowe w Kościele katolickim w Polsce do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych i w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych. Ks. dr hab. Piotr Kroczek został wybrany na Kościelny Inspektor Ochrony Danych, który jest niezależnym organem nadzorczym.

Ks. Piotr Kroczek, Kościelny Inspektor Ochrony Danych, na początku nakreślił stan ochrony danych osobowych w Kościele. Powiedział, że podmioty kościelne, szczególnie parafie, przetwarzają dane osobowe. Odbywa się to głównie, a czasami wyłącznie w ramach wewnętrznej działalności Kościoła. Ochrona danych była już wcześniej określona przez liczne regulacje kanoniczne na czele z Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1983 r., do których dołączył teraz wspomniany Dekret. Dokument ten zbiera i dostosowuje zasady ochrony danych do RODO, zgodnie z art. 91 tego rozporządzenia. Do tej pory zostali wyznaczeni Inspektorzy Ochrony Danych w różnych podmiotach kościelnych, zorganizowano wiele szkoleń, wydawany jest stale uaktualniany podręcznik oraz praktyczne wskazania. Ten autonomiczny system ochrony danych istnieje już i działa w Kościele. Jednak w zakresie działalności podmiotów, która wykracza poza wewnętrzną działalność Kościoła, np. szkolnictwo, działalność charytatywna, itp., czy też w zakresie działalności podmiotów kościelnych, która jest regulowana wyłącznie poprzez prawo polskie, podmioty kościelne muszą stosować symultanicznie regulacje kościelne dotyczące ochrony danych osobowych i regulacje świeckie, czyli np. RODO. Ks. Kroczek wskazał na pojawiające się na tym tle trudności dotyczące m.in. wykładni przepisów. W tym kontekście podmioty kościelne oczekują jasnych wytycznych i praktycznych wskazań, w jaki sposób te dwa porządki ochrony danych ze sobą godzić. W związku z tym jawi się, w pełni uzasadniony, postulat podpisania porozumienia z Panią Prezes, o którym mowa w art. 59 polskiej ustawy o ochronie danych osobowych z 2018 r. Ks. Piotr Kroczek przypomniał, że propozycję takiego dokumentu przesłał już do urzędu w lipcu. Jako że podpisanie wspomnianego porozumienia jest bardzo wskazane, Ks. Profesor ponowił swój postulat i zgłosił gotowość do natychmiastowej pracy nad tym porozumieniem.

Pani Edyta BIELAK-JOMAA, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, podkreśliła, że Kościół katolicki jest najbardziej zaawansowany w rozmowach z Urzędem Ochrony Danych Osobowych. Pani Prezes nadmienia jednak, że ustawa o ochronie danych osobowych nakazuje współpracę nie tylko z Kościołem katolickim, ale także z innymi związkami wyznaniowymi. Porozumienie jest dopuszczalną formą takiej współpracy. Istnieje możliwość określenia w nim pewnych ram tej współpracy. Pani Bielak-Jomaa, wskazała, że Kościół katolicki nie jest jedyną instytucją wyznaniową w Polsce, z którą prezes urzędu nawiązuje kontakt. Wszelkie jej działania, które mają na celu zawarcie takiego porozumienia, będą musiały uwzględniać konieczność równego traktowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych wszystkich Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce. Ze strony urzędu również istnieje wola współpracy w tym zakresie. Należy jednak wypracować taki standard, który będzie do przyjęcia przez wszystkie Kościoły i inne związki wyznaniowe. Pani Prezes powiedziała, że obecnie urząd jest na etapie spotkań z przedstawicielami Kościołów i ma nadzieję, że takie porozumienie zostanie wypracowane.

Ks. Piotr Kroczek zwrócił uwagę, że w Polsce jest zarejestrowanych ok. 170 związków wyznaniowych, a tych, które mają ustawy regulujące stosunki z państwem, poza Kościołem katolickim, jest 14. Konstytucyjna równość związków wyznaniowych nie oznacza przecież absolutnego egalitaryzmu tych podmiotów. Podkreślił, że istnieje współpraca między urzędem, który reprezentuje Pani Prezes i jego urzędem, która układa się dobrze. Gdyby jednak porozumienie zostało wypracowane, to mogłoby ono stać się fundamentem głębszej współpracy na rzecz ochrony danych osobowych.

Pani Bielak-Jomaa stwierdziła, że takie porozumienie trzeba perfekcyjnie przygotować, by było ono bardzo czytelne i do przyjęcia przez wszystkie strony.

Min. Joachim Brudziński zaznaczył, że intencją strony rządowej jest, aby takie porozumienie zostało jak najszybciej zawarte, by inne wspólnoty wyznaniowe czy Kościoły mogły również z niego skorzystać.

Bp Artur G. Miziński podkreślił, że można by wypracować taki standard z Kościołem katolickim, który byłby pomocą dla innych związków wyznaniowych.

P. Bielak-Jomaa podkreśliła, że Urząd Ochrony Danych Osobowych, jako urząd państwowy, z punktu widzenia prawa, musi traktować jednakowo wszystkie związki wyznaniowe, by miały one możliwość zawarcia takiego porozumienia.

Pan Marek Zagórski, Minister Cyfryzacji, podzielił pogląd, że zawarcie porozumienia z Kościołem katolickim byłoby dobrym drogowskazem dla innych. Zapewnił, że Ministerstwo Cyfryzacji służy pomocą, by zorganizować spotkanie ze wszystkimi zainteresowanymi Kościołami i związkami wyznaniowymi. Gdyby np. do połowy stycznia nie udało się uzyskać konsensusu, to w drugiej połowie stycznia Ministerstwo Cyfryzacji, jeśli byłoby takie życzenie Pani Prezes, jest gotowe pomóc w zorganizowaniu takiego spotkania.

Min. Joachim Brudziński przychylił się do postulatu zaproponowanego przez Min. Marka Zagórskiego oraz zaznaczył, by ramy czasowe zostały jasno określone.

Abp Marek Jędraszewski, Metropolita Krakowski, przystąpił do omówienia kolejnego tematu, dotyczącego ochrony życia. Podkreślił, że Kościół katolicki będzie stał nieuchronnie i jednoznacznie w obronie piątego przykazania, które nakazuje ochronę życia każdego człowieka od chwili poczęcia do momentu jego naturalnej śmierci. Istniejące prawo dopuszcza do legalnych aborcji w trzech przypadkach: kiedy jest zagrożenie życia matki, kiedy dziecko zaistniało na skutek przestępstwa i kiedy na skutek badań prenatalnych czy innych wskazań medycznych powstaje, według zapisu ustawy, „duże prawdopodobieństwo” ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia dziecka, które jest jeszcze w łonie matki, nienarodzone. Abp Marek Jędraszewski nawiązał do inicjatyw społecznych ludzi świeckich, które miały i mają na celu zatrzymanie aborcji w tym kształcie, jaki obowiązuje od 1993 r. Episkopat Polski zawsze te inicjatywy popierał. W czerwcu 2018 r. podczas Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski został przedstawiony, przez panią Kaję Godek, projekt inicjatywy obywatelskiej odnoszący się tylko do jednego zapisu, dotyczącego tego, co umownie nazywamy aborcją eugeniczną. Nie znaczy to, że księża biskupi przymykają oczy na dwa pierwsze zapisy prawne. Kościół broni każdego ludzkiego życia. Metropolita Krakowski podkreślił, że trzeba poprzeć tę inicjatywę, którą podpisało ponad 830 tysięcy osób. To jest ogromna rzesza ludzi. 19 marca projekt tej inicjatywy został zaopiniowany pozytywnie przez sejmową komisję sprawiedliwości i praw człowieka. W lipcu tego roku komisja polityki społecznej i rodziny powołała specjalną podkomisję sejmową do rozpatrzenia tego projektu i do tej pory ta komisja formalnie ani razu się nie zebrała. 7 listopada 2018 r. 79 posłów złożyło petycję do pani prezes Trybunału Konstytucyjnego o wyznaczenie terminu rozprawy

dotyczącej tej kwestii. W tej sprawie wypowiedział się także abp Stanisław Gądecki, Przewodniczący KEP. Abp Marek Jędraszewski wyraził wolę, by tego zagadnienia nie odwlekać i podjąć odpowiednie działania w ministerstwach.

Pan Łukasz Szumowski, Minister Zdrowia, nawiązując do wypowiedzi abp. Marka Jędraszewskiego stwierdził, że jeśli chodzi o osoby zajmujące się zawodowo naukami medycznymi, nikt nie ma wątpliwości, o czym mówi nauka, kiedy jest początek życia. Jest on bardzo jasno i ściśle określony, tzn. w momencie połączenia się gamet. Zaznaczył jednak, że nie jest kompetentny, aby się wypowiedzieć co do procesu i trybu legislacyjnego projektu obywatelskiego. Podejmowane są natomiast działania, z punktu widzenia legislacji i z punktu widzenia praktycznego, w kierunku rozwinięcia ochrony życia i wsparcia kobiet w okresie ciąży, porożu i później macierzyństwa. Celem ich jest ułatwienie funkcjonowania dzieci i rodzin z dziećmi, które mają różnego rodzaju uszkodzenia czy upośledzenie znacznego stopnia. Istnieją hospicja prenatalne, w których udzielana jest pomoc kobietom w ciąży z dziećmi, które mają wady. Przy dobrej organizacji tego typu placówek niewielki odsetek kobiet decyduje się na aborcję. Spada on do mniej więcej 30 procent, podczas gdy w innych szpitalach ten odsetek kobiet sięga 70 procent. Przy wdrażaniu mechanizmów odpowiedniej opieki psychologicznej i duchowej ilość kobiet, która decyduje się na aborcję znacznie spada. Podejmowane są jednocześnie działania wsparcia dla dzieci urodzonych z wadami. Do 2016 r. liczba aborcji w Polsce rosła z roku na rok, natomiast praktycznie w roku 2017 zaczęła spadać i zgodnie z raportem, jest ona mniejsza o 39 w porównaniu z rokiem 2016. Z danych za rok 2018, które są jeszcze zbierane, wydaje się, że ta liczba będzie jeszcze mniejsza. Nie jest to jednak pełny obraz, ponieważ istnieje jeszcze tzw. turystyka w celu wykonywania aborcji. Nie ma niestety danych w tym zakresie. Liczba legalnych aborcji, wykonywanych w Polsce, zaczęła natomiast spadać. To jest bardzo dobry sygnał i efekt wprowadzanych regulacji. Instytucjonalne wsparcie państwa jest ważne. Minister Łukasz Szumowski zapewnił, że podejmowane działania będą starały się wzmocnić poprzez współpracę z rządem i samorządem. W tej chwili otworzyły się nowe możliwości. Bardzo dużo programów i profilaktyki zdrowotnej oraz wsparcia prokreacyjnego jest w gestii samorządów. Pan Minister wyraził nadzieję, że edukacja i wiedza, którą przekazują kompetentne osoby w tym zakresie, przyczyni się jeszcze bardziej do zmniejszenia liczby aborcji wykonywanych zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą.

Kard. Kazimierz Nycz, nawiązując do wcześniejszych wypowiedzi podkreślił, że księża biskupi występują w obronie życia jako takiego. Działalność ruchów „pro life” sprawiło ogromną zmianę świadomości ludzkiej na temat życia i tego nie wolno zaprzepaścić. Podkreślił również, że politycy, którzy są katolikami muszą pokazywać, że postawa „pro life” jest dla nich ważna.

Min. Jarosław Sellin zwrócił uwagę, że jego zdaniem, obecna ustawa, która jest jednak ustawą o ochronie życia, mimo pewnych wyjątków, które dopuszcza oraz efektywne działanie ruchów „pro life”, w ostatnim 25-leciu, systematycznie prowadziły do tego, że świadomość społeczna w kierunku „pro life” się umacniała.

Pani Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zaznaczyła, że program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, był odpowiedzią na protesty. Być może zmniejszająca się ilość aborcji ma też związek z przyjętymi rozwiązaniami odnośnie do wsparcia, na różnych poziomach, rodzin z dziećmi ciężko poszkodowanymi, jak również uwzględnieniem ciąży powikłanej. Finansowanie zostało zabezpieczone w programie. Pani Minister podkreśliła, że rodzina czy matka nie mogą mieć poczucia pozostawienia i opuszczenia.

Bp Artur G. Miziński zwracając uwagę na obecną sytuację, stwierdził, że na nic nie przydadzą się wszystkie reformy, jeśli nie obronimy człowieka. To człowiek stoi u podstaw. Dlatego Kościół i księża biskupi zawsze będą przypominać, że życie musi być chronione i to każde życie.

Kard. Kazimierz Nycz zaznaczył, że Kościół mocno i zdecydowanie głosi prawdę, że życie jest święte i tego życia trzeba bronić. Natomiast rolą polityków jest, jak to zrobić skutecznie i najlepiej.

Abp Wojciech Polak, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski, przystąpił do omówienia ostatniego tematu, dotyczącego statystyk osób duchownych skazanych za pedofilię. Powiedział, że zgodnie z decyzją Konferencji Episkopatu Polski, zostało rozpoczęte zbieranie i opracowywanie danych, dotyczących skali zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich przez osoby duchowne w Polsce. Tę pracę nadzoruje koordynator ds. ochrony dzieci i młodzieży, a opracowanie raportu ilościowego zostało zlecone Instytutowi Statystyki Kościoła Katolickiego. Aby całościowo przedstawić to zagadnienie, konieczne byłoby uzyskanie oficjalnych statystyk dotyczących osób skazanych w Polsce za pedofilię. Ważne jest, aby w ocenie skali tego zjawiska mieć kompletny ogląd. Wskazane byłoby je również porównać z oficjalnymi danymi, dotyczącymi tych wykroczeń w całym polskim społeczeństwie. Abp Wojciech Polak zapytał, czy istnieje możliwość pozyskiwania takich danych, czy one są zbierane oraz czy Kościół może z nich skorzystać jako jawnej informacji dotyczącej tej kwestii?

Druga sprawa, którą poruszył Ks. Prymas, dotyczyła strategii społecznej przeciwdziałania wykroczeniom przeciw nieletnim. W raporcie o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce „Dzieci się liczą” 2017, podaje się, że 12,4 procent dzieci i młodzieży w wieku od 11 do 17 lat doświadczyło przynajmniej jednej z form wykorzystania seksualnego. Trzeba mieć świadomość, że ten problem nadużyć istnieje w wielu środowiskach, w tym także w rodzinach. Dlatego ważne jest podwójne działanie. Po pierwsze, należy zdecydowanie napiętnować nadużycia seksualne i reagować na zło, które się dokonuje, a po drugie, zapobiegać i mieć świadomość konieczności tworzenia bezpiecznego środowiska dla dzieci i młodzieży. W Kościele wdrażany jest program prewencji, bardzo konkretnie określony, ale potrzebna jest jeszcze strategia społeczna przeciwdziałania wykroczeniom seksualnym przeciw nieletnim. Osobą, wokół której należałoby koncentrować takie działania, mógłby być Rzecznik Praw Dziecka. Ks. Prymas zapewnił, że Kościół jest gotowy do współdziałania i przyłączenia się do tworzenia takiej strategii.

Pan Zbigniew Ziobro, Minister Sprawiedliwości, odnosząc się do postawionego pytania, dotyczącego dostępu do danych, które są w dyspozycji ministerstwa sprawiedliwości, a które mogłyby identyfikować osoby duchowne i inne, podejrzane o popełnienie tego rodzaju przestępstw, wyraził gotowość współpracy. Trzeba mieć jednak na uwadze niedoskonałość narzędzi, za pomocą których takie kompletne dane można by pozyskać. Z drugiej strony mogą zdarzyć się także takie przypadki, że osoba w momencie popełnienia przestępstwa wykonywała inny zawód czy miała inny status społeczny, niż w momencie przedstawienia zarzutów. Na podstawie obecnego systemu, nie ma możliwości pozyskania danych, tak by byłyby to satysfakcjonujące. Gdyby zostało wprowadzone takie rozwiązanie, które obligowałoby do podawania, zarówno w rejestrze o charakterze jawnym, jak i rejestrze o charakterze niejawnym swojego statusu zawodowego czy wykształcenia wszystkich grup, to wtedy można by pozyskać takie dane i w sposób pełny patrzeć na statystyki. Pan Minister zauważył, że dobrą rzeczą byłoby rozszerzyć zestaw danych, zarówno jawnych jak i tajnych, o kategorie zawodowe i dotyczyłoby to wszystkich wykonywanych zawodów. Byłoby to korzystne dla sprawy ochrony dzieci przed nadużyciami seksualnymi.

Druga sprawa, którą poruszył Pan Minister, nawiązując do wypowiedzi Księdza Prymasa, związana była z piętnowaniem zjawiska nadużyć seksualnych. Na podstawie oficjalnych danych, można stwierdzić, że największy poziom przestępstw o charakterze seksualnym, pokrywa się z obszarem, w którym Kościół katolicki ma mały wpływ. W miejscach, gdzie zachowywane są tradycyjne wartości, gdzie Kościół katolicki cieszy się mocniejszą pozycją, ilość tego rodzaju przestępstw jest niższa. Min. Zbigniew Ziobro wyraził gotowość do wspierania wszelkich działań zmierzających do przeciwdziałania zjawiskom nadużyć seksualnych. Wyraził również przekonanie o gotowości współpracy w tym zakresie Rzecznika Praw Dziecka.

Min. Elżbieta Rafalska poinformowała, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowuje sprawozdanie z Konwencji o prawach dziecka. Pytania Komitetu Praw Dziecka, na które Polska ma udzielić odpowiedzi w sprawozdaniu, dotyczą między innymi postępowań karnych i skazań w przypadku wykorzystywania seksualnego.

Abp Sławoj Leszek Głódź wyraził podziękowanie stronie rządowej za zajęcie się sprawą dzieci zabieranych oraz adoptowanych i wywożonych za granicę.

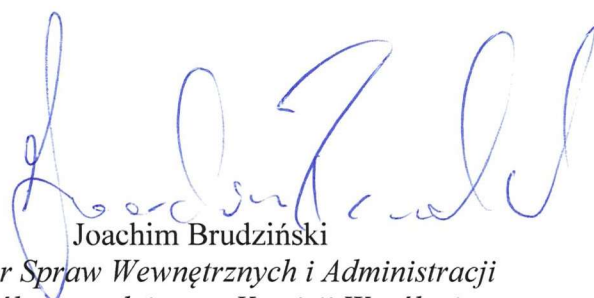
Ks. Paweł Rytel Andrianik, Rzecznik KEP, przedstawił projekt komunikatu, który został zatwierdzony przez obie strony.

Min. Joachim Brudziński podziękował księżom biskupom i kapłanom, którzy w tym wyjątkowym roku 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a szczególnie 11 listopada, nadali duchowy wymiar uroczystościom organizowanym przez stronę rządową.

Abp Sławoj Leszek Głódź podziękował wszystkim za przybycie i zakończył posiedzenie Komisji.

Abp Sławoj Leszek Głódź
Metropolita Gdański
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski

Joachim Brudziński
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski